

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-3270-1/PO-OVL-2014

Praha 8. ledna 2014
Počet listů: 3

Schvaluji:

.....
generální ředitel HZS ČR

NORMA ZNALOSTÍ PRO FUNKCI HASIČ
V JEDNOTCE HZS KRAJE, ZÁCHRANNÉHO ÚTVARU HZS ČR A HZS PODNIKU
(u HZS ČR ve služební hodnosti vrchní referent nebo asistent)

2014

1. Obecné požadavky na výkon práce

Úkoly stanovené jednotkám požární ochrany v § 70 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, upřesňují zejména vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, a Bojový řád jednotek požární ochrany.

Hasič musí mít prokazatelně potřebné znalosti a dovednosti, aby mohl plnit standardní úkoly stanovené jednotkám PO a bezpečně zvládal typické činnosti výkonu služby hasiče samostatně i v družstvu.

Za standardní úkoly stanovené jednotkám PO se pro potřeby normy znalostí považuje zejména:

- a) provádění zásahu za normální i ztížené situace podle příslušné dokumentace při požárech
  - budov,
  - skladů,
  - výškových budov,
  - polí a lesů,
  - silničních dopravních vozidel,
  - stavebních a speciálních strojů,
  - dopravních prostředků,
  - v tunelech,
  - technologických zařízení,
  - produktovodů,
  - s přítomností nádob s hořlavými kapalinami a stlačenými plyny,
  - s nebezpečím ionizujícího záření,
  - s přítomností nebezpečných látek;
- b) provádění záchranných prací při živelních pohromách a mimořádných událostech
  - ba) způsobených
    - povodní a přívalovými dešti,
    - větrem,
    - sesuvem půdy,
    - zřícením konstrukcí,
    - havárií na vodovodním zařízení,
    - havárií na produktovodu nebo jinou olejovou havárií,
    - havárií s nebezpečím ionizujícího záření,
    - havárií s únikem nebezpečných látek,
    - havárií dopravního prostředku,
  - bb) vyžadujících
    - záchranu, evakuaci či vyhledávání osob a zvířat,
    - poskytnutí předlékařské pomoci,
    - evakuaci majetku a cenných předmětů,
    - práce na vodní hladině a ledu,
    - práce ve výšce a nad volnou hloubkou,
    - práce ve výšce na AŽ a AP,
    - podporu letecké techniky,
    - dálkovou dopravu vody,
    - čerpání vody,
    - technickou a technologickou pomoc,
    - přetlakovou ventilaci a větrání.

2. Požadavky na znalosti a dovednosti hasiče jednotky HZS kraje, Záchraného útvaru HZS ČR a HZS podniku

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>A Organizace požární ochrany</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se systémem řízení požární ochrany, • se základní dokumentací a evidencí, která je vedena a uložena u jednotky PO, • se základními povinnostmi fyzických a právnických osob na úseku požární ochrany, • se systémem IZS, krizového řízení a ochrany obyvatelstva, • s organizací jednotlivých služeb v požární ochraně. <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci hasič v době operačního i organizačního řízení, • předpisy mající vztah k funkci hasiče a operačnímu řízení, • práva a povinnosti hasiče, • ustanovení řádů služeb jednotek PO, která mají vazbu na práci ve funkci hasič.
<p>B Bezpečnost práce</p>	<p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy, ochranné vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup použití, rozsah kontroly a ošetřování ochranných prostředků, • místo uložení ochranných prostředků na mobilní požární technice a způsob jejich zajištění proti samovolnému pohybu při jízdě, • rizika (očekávané zvláštnosti) při standardních zásazích u požárů, živelních ohromách a jiných mimořádných událostech, pro které je jednotka PO předurčena. Je schopen, umí provádět činnosti hasiče, které jeho a zasahující tým proti rizikům chrání, • barevné značení technických plynů a plynů pro zdravotní účely, skladovaných v nádobách a vedených v potrubí, • předepsaný způsob označování hlavních vypínačů a uzávěrů elektřiny, vody a plynu, • předepsaný způsob označování prostor, kde jsou umístěny tlakové nádoby, kde je nebezpečí úrazu elektrickým proudem, ionizujícím zářením nebo jiným nebezpečím, • předepsaný způsob označování dopravních prostředků dopravujících nebezpečný náklad, • postup pro vypínání el. proudu. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udržovat ochranné prostředky, které jsou v osobním užívání hasiče. Zná důvody pro vyřazení těchto prostředků z používání, • bezpečně nastoupit do požárního automobilu po vyhlášení požárního poplachu, zná bezpečnostní zásady pro osádku vozidla jedoucího k zásahu, zná způsob zajišťování a otevírání dveří požárních automobilů, v nichž se přepravuje a umí bezpečně z požárního automobilu v místě zásahu vystupovat, • správně a bezpečně používat cest k požárním automobilům na stanici, • použít signály minimálně stanovené Cvičebním řádem jednotek požární ochrany, • jistit sebe a tým ve výškách a nad volnou hloubku předepsaným způsobem, • provést sebezáchranu z výšky předepsaným způsobem v případě bezprostředního ohrožení.

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>C Požární prevence</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se základními úkoly státního požárního dozoru, • s dokumentací zdolávání požáru, • s rozdělením stavebních hmot a konstrukcí z hlediska požárně technických vlastností, • s požárně bezpečnostními zařízeními (např. EPS, SHZ, ZOTK). <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zařízení pro zásobování požární vodou (např. výtokové stojany, hydranty), • význam požárních úseků a uzávěrů, • význam vnějších a vnitřních zásahových cest, • druhy únikových cest, jejich značení a způsob jejich odvětrávání, • rozdíl mezi běžným, evakuačním a požárním výtahem a možnostmi jejich bezpečného použití při zásahu, • zásady ochrany stop a důkazů pro zjišťování příčin vzniku požárů.
<p>D Požární taktika</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • s dělením hořlavých látek a charakterem jejich nebezpečí, • s teorií hoření a hašení, • s obvyklou konstrukcí dveří a oken, mříží, rolet a zámků používaných v objektech. <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chování požáru (podmínky rozvoje, cesty šíření, ...), • způsoby a metody zdolávání požárů, • principy hašení, • obvyklé způsoby kombinovaného hašení, • vlastnosti a možnosti použití hasebních látek standardně používaných u své jednotky PO, • povinnosti, úkoly a oprávnění hasiče v operačním řízení, • předurčený hasební obvod a je zde schopen navigovat jednotku PO, • jak pronikat do objektů a jednotlivých prostor stanoveným postupem, • způsoby a metody provádění záchrany osob a značení prohledaných prostor, • způsoby a metody záchrany zvířat, • způsoby a metody odchyty obtížného hmyzu, • způsoby otevírání konstrukcí stropů, stěn, podlah a střech bez nepřiměřených škod, • postupy vyhledávání skrytých ohnisek požáru pomocí k tomu určených technických prostředků, • způsoby provádění záchranných prací na zamrzlých vodních plochách. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používat prostředky využívané ke snižování škod způsobených hasebními látkami, • provádět záchranné práce s přítomností nebezpečných látek. <p>OVLÁDÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obvyklé způsoby pohybu na místě požáru a je schopen vykonávat pohyb bez možnosti vizuálního kontaktu s okolním prostředím a využívat k tomu obvykle používané věcné prostředky.

Skupina znalostí	Požadavky potřebných znalostí a dovedností
<p>E Technický výcvik</p>	<p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cvičební řád jednotek požární ochrany a umí provést jemu určené činnosti, • postupy a je schopen provádět vyprošťování osob z havarovaných vozidel. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • obsluhovat plošinu AP nebo koš AŽ, • bezpečně použít základní prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (lano, karabina, smyčka, kotvící bod, zachycovací postroj, pracovní polohovací pás, slaňovací prostředek apod.), • zajistit sám sebe proti pádu, jistit jinou osobu, provést sebezáchranu pomocí slanění na opasku – slaňovací prostředek a karabina, provést sebezáchranu nouzovými způsoby slanění, • vázat a používat základní uzly, • vyhledat a ovládat podzemní, nadzemní a nástěnné hydranty, • se ustrojít a vybavit stanoveným postupem tak, aby byl zachován čas pro výjezd příslušné jednotky PO, • upevnit, vytahovat a spouštět hadicová vedení a náradí podle stanovených postupů, • předcházet a eliminovat zpětný ráz, • aplikovat hasební látky ve všech jejich používaných modifikacích (vodní proudy kompaktní, tříštěné, vysokotlaké, pěnové proudy těžké, střední a lehké pěny atd.), • provést záchranné práce na vodní hladině.
<p>F Věcné prostředky</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se stejnokrojovým řádem, • s ostatními věcnými prostředky. <p>ZNÁ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • druhy, vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup (včetně nouzového) použití a jemu stanovené ošetření vybraných věcných prostředků pro funkci hasič, kterými jsou zejména hasicí přístroje, dýchací přístroje, ochranné prostředky jednotlivce, komunikační prostředky, seskokové matrace, záchranné tunely, přenosné žebříky, ruční a hydraulické vyprošťovací zařízení, pneumatické vaky, základní prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, prostředky pro práci na vodě, prostředky pro práci s nebezpečnými látkami, přenosný ventilátor, pomocné čerpadlo, přívodní, výtlačné a pomocné příslušenství, pěnotvorné příslušenství, • druhy, vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup použití a jemu stanovenou údržbu ručního náradí, • důvody, pro které se věcné prostředky nesmí použít.
<p>G Předlékařská pomoc a psychologická příprava</p>	<p>JE SEZNÁMEN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se systémem zdravotnické záchranné služby, • s fyziologií dýchání a účinky zplodin hoření. <p>UMÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytnout předlékařskou pomoc při selhání základních životních funkcí, zevním krvácení, šoku, intoxikaci, popálení a poleptání, zlomeninách, poškození zraku, termickém šoku, fyzickém vyčerpání a drobných poraněních.

Použité zkratky:

IZS - integrovaný záchranný systém

AŽ - automobilový žebřík

AP - automobilová plošina

ZOTK - zařízení pro odvod tepla a kouře

EPS - elektrická požární signalizace

SHZ - samočinné hasicí zařízení.